

Biznes i społeczeństwo- promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim

Nr 4/2019

Publikacja powstała w ramach projektu realizowanego przez Fundację Makowo pt. „Biznes i społeczeństwo- promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim”, finansowanego przez Lokalną Grupę Działania „Gminy Powiatu Świeckiego”.

Wstęp

Poniższa publikacja jest czwartą z cyklu sześciu opracowań przygotowanych w ramach projektu Fundacji Makowo pt. „Biznes i społeczeństwo- promocja ekonomii społecznej w powiecie świeckim”, którego głównym celem jest *Promocja idei ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej wśród 16 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz 5 podmiotów (w tym 2 JST i 3 PES) z obszaru LSR do 31.07.2019.*

Dzięki prezentowanym publikacjom możliwe będzie poszerzenie grona odbiorców, którym zostaną przybliżone najważniejsze założenia ekonomii społecznej oraz przedsiębiorczości społecznej.

W pierwszej części przedstawione zostało pojęcie ekonomii społecznej, w tym jej specyfika i założenia. Ponadto wskazane zostały kluczowe instytucje działające na rzecz rozwoju ekonomii społecznej na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

W części drugiej uwaga była skupiona na typach i rodzajach podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych, które funkcjonują na obszarze Polski.

Trzecia część przybliżała specyfikę spółdzielni socjalnych wraz z przedstawieniem przykładów tego typu podmiotów działających na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego.

Poniższa publikacja przedstawia specyfikę działalności pożytku publicznego w tym w szczególności prowadzonej poprzez podmioty w formie fundacji i stowarzyszeń.

Fundacje i stowarzyszenia

Są typami podmiotów funkcjonujących w rzeczywistości gospodarczej przede wszystkim na podstawie poniższych aktów prawnych:

- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* która określa między innymi zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi oraz współpracy zasady zakładania, prowadzenia działalności, łączenia oraz likwidacji spółdzielni socjalnej.
- *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984r. o fundacjach* która określa między innymi zasady funkcjonowania fundacji.
- *Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach* która określa między innymi zasady funkcjonowania stowarzyszeń.

Fundacja

Zgodnie z *Ustawą z dnia 6 kwietnia 1984r. (...)* fundacja może być ustanowiona dla realizacji zgodnych z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej celów społecznie lub gospodarczo użytecznych, w szczególności takich, jak: ochrona zdrowia, rozwój gospodarki i nauki, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, opieka i pomoc społeczna, ochrona środowiska oraz opieka nad zabytkami. Fundacje mogą ustanawiać osoby fizyczne niezależnie od ich obywatelstwa i miejsca zamieszkania bądź osoby prawne mające siedziby w Polsce lub za granicą. Siedziba fundacji powinna znajdować się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Fundator ustala statut fundacji, określający jej nazwę, siedzibę i majątek, cele, zasady, formy i zakres działalności fundacji, skład i organizację zarządu, sposób powoływania oraz obowiązki i uprawnienia tego organu i jego członków. Statut może zawierać również inne postanowienia, w szczególności dotyczące prowadzenia przez fundację działalności gospodarczej, dopuszczalności i warunków jej połączenia z inną fundacją, zmiany celu lub statutu, a także przewidywać tworzenie obok zarządu innych organów fundacji. Fundator może wskazać ministra właściwego ze względu na cele fundacji. Oświadczenie fundatora w tej sprawie powinno być dołączone do statutu i przekazane sądowi prowadzącemu rejestr fundacji.

Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jej celów. Jeżeli fundacja ma prowadzić działalność gospodarczą, wartość środków majątkowych fundacji przeznaczonych na działalność gospodarczą nie może być mniejsza niż tysiąc złotych.

Stowarzyszenie

Zgodnie z *Ustawą z dnia 7 kwietnia 1989r. (...) stowarzyszenie:*

- jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych
- samodzielnie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne dotyczące jego działalności
- opiera działalność na pracy społecznej swoich członków
- do prowadzenia swych spraw stowarzyszenie może zatrudniać pracowników, w tym swoich członków

Prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje obywatelom polskim mającym pełną zdolność do czynności prawnych i niepozbawionym praw publicznych. Osoby w liczbie co najmniej siedmiu, zamierzające założyć stowarzyszenie, uchwalają statut stowarzyszenia oraz wybierają komitet założycielski albo władze stowarzyszenia. Statut stowarzyszenia określa w szczególności:

- 1) nazwę stowarzyszenia, odróżniającą je od innych stowarzyszeń, organizacji i instytucji;
- 2) teren działania i siedzibę stowarzyszenia;
- 3) cele i sposoby ich realizacji;
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków;
- 5) władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje;
- 5a) możliwość otrzymywania przez członków zarządu wynagrodzenia za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją;
- 6) sposób reprezentowania stowarzyszenia, w szczególności sposób zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności uchwał władz stowarzyszenia;
- 7) sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich;
- 8) zasady dokonywania zmian statutu;
- 9) sposób rozwiązania się stowarzyszenia.

Najwyższą władzą stowarzyszenia jest walne zebranie członków. W sprawach, w których statut nie określa właściwości władz stowarzyszenia, podejmowanie uchwał należy do walnego zebrania członków.

Działalność pożytku publicznego fundacji i stowarzyszeń

Zgodnie z zapisem Art. 3 *Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* fundacje i stowarzyszenia należą do organizacji pozarządowych czyli podmiotów:

- niebędącymi jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,
- niedziałającymi w celu osiągnięcia zysku.

Charakteryzują się prowadzeniem działalności pożytku publicznego czyli działalność społecznie użytecznej. Do zadań publicznych zgodnie z Ustawą możemy zaliczyć działalność w sferze:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
 - 1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
 - 1b) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- 2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 3) działalności charytatywnej;
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 5a) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;
- 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 160 i 138);
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;

- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 19) turystyki i krajoznawstwa;
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- 23) ratownictwa i ochrony ludności;
- 24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 27) promocji i organizacji wolontariatu;
- 28) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- 29a) działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. poz. 1203, z 2017 r. poz. 60 oraz z 2018 r. poz. 138);
- 30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 32a) rewitalizacji;
- 33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a.

* więcej szczegółowych informacji dotyczących fundacji i stowarzyszeń można znaleźć w dokumentach źródłowych wskazanych na końcu publikacji.

Źródła:

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984r. o fundacjach

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach